

چکیده

تاریخ بشری بسیاری از امتهای و جوامع را به یاد دارد که با عزّت و سربلندی و خوشی و رفاه به زندگی سعادت‌مندانه خود ادامه می‌دادند و همه چیز بر وفق مراد آنان بود. ناگهان عوامل فساد و تباهی در میان آنان رخنه کرد و نشانه‌های هلاکت و سقوط آشکار شد و بالاخره با وجود همه‌ی مظاهر فریبنده‌ی خوشبختی و قدرت، آن جامعه به خط پایان رسید و شکست و نابودی را پذیرا شد. فروپاشی یک نظام و سقوط یک جامعه علت‌ها و عوامل گوناگونی دارد که قرآن از آن‌ها به عنوان یک سنت الهی یاد می‌کند و در سخنان امیرالمؤمنین(ع) با بینش و بصیرت آسمانی خود در نهج‌البلاغه بسیاری از این عوامل مورد توجه قرار گرفته است و هر کدام از این جوامع و مسائل مربوط به آن‌ها را عبرتی و پندی برای مردمان پندپذیر، اهل خرد و بصیرت دانسته است. این پژوهش در پنج فصل سامان یافته است.

در فصل اول به کلیات و بررسی واژه‌های کلیدی پرداخته شده.

در فصل دوم به ضرورت شناخت قوانین حاکم بر جامعه و ارتباط آن با سنت‌های الهی سخن گفته‌ایم و به این نتیجه رسیده‌ایم که قوانین و سنت‌های الهی فراگیر، و مطابق با اختیار و آزادی انسانها تبدیل‌ناپذیر و حاکم بر همه‌ی عصرها و نسل‌ها است. درفصل سوم در مورد روش‌ها و منابع عبرت، پیامدهای آن و نیز اهل عبرت پرداخته شده و برای تکمیل بحث آیات و احادیث بخصوص نهج‌البلاغه استفاده کرده‌ایم.

در فصل چهارم عوامل سقوط و انحطاط جوامع و همچنین تعالی و پیشرفت امتهای و علل و عوامل و مربوط به آن بیان شده است.

درفصل پنجم با توجه به فصول قبل به مواردی که جوامع کنونی به غفلت و فراموشی سپرده‌اند و نیز آنچه جوامع امروز مسلمین باید مورد توجه قرار دهند به عنوان جامعه مطلوب اشاره شده است.

کلیدواژه‌ها:

عبرت- سنت - پیشینیان- قانون مندی- سقوط - تعالی - جامعه مطلوب.

Abstract

Human history remember many nation and societies which are continued on living with glory , honor , pleasure and welfare , all things are according to our desires.

Suddenly, mischief and ruination factors penetrate among them falling and destruction sings are revealed .

Finally, society with be exhausted prosperity charming manifestations and bring failure and destruction.

There are various factors so as to disintegration and falling system . Karan reminds us of divine traditions .

Imam Ali (Pease be upon him) paid attention to all aspect with intelligence and insight.

(in his book, Nahjol-Balagheh). He recognized wise persons in order to take counsel to give advice and lessons about society and their lessons.

This research organizes in 5 chapter.

In first chapter , they consider generalities and key words.

In second chapter , necessity of rules recognition in society and it's relationship with (comprehensive) divine traditions are considered here. We have finally come to conclusion that all-embracing divine traditions is correspond to authority and Freedom in all eras and generation.

Chapter three is deal with ways, lesson resource it's consequence and of course the people .

We can use of verses and narration (especially Nahjol-Balagheh).

Chapter fourth is deal with factors of society's degradation , nation advancement and it's reason.

Like other chapters, oblivion and negligence of current communities are considered in chapter 5. All these factors help us to reach ideal society.

Key words: lesson , tradition , the ancients , statutory , decline elevation , ideal society.